

Warszawa, 12 marca 2018 r.

Opinia

do ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności, ustawy o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw oraz ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego

(druk nr 747)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa nowelizuje ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r. poz. 657 i 2286 oraz z 2018 r. poz. 138) oraz ustawę z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2064 oraz z 2017 r. poz. 1524) w celu wprowadzenia obowiązku dodawania numerów PESEL rodziców do danych przy akcie urodzenia, które będą wprowadzane z chwilą tworzenia aktu w Bazie Usług Stanu Cywilnego oraz dodawania numerów PESEL rodziców do zakresu gromadzonych danych w rejestrze PESEL.

W ustawie o ewidencji ludności wprowadzona została także możliwość wydawania zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy w formie dokumentu elektronicznego. Zaświadczenia te będą opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. Ponadto wprowadzone zmiany umożliwią zgłaszanie między podmiotami korzystającymi z dostępu do rejestru PESEL a podmiotami właściwymi do rejestracji zdarzeń w tym rejestrze niezgodności danych w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego.

W ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego o wprowadzona została możliwość zgłoszenia urodzenia dziecka oraz oświadczenia o wyborze imienia lub imion dziecka w formie dokumentu elektronicznego.

Niezależnie od powyższego wprowadzone zostały przepisy dotyczące udostępniania danych z rejestru stanu cywilnego następującym służbom: Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego i Służbie Wywiadu Wojskowego, wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań. Dane z rejestru stanu cywilnego będą udostępniane za pomocą urządzeń teletransmisji danych po złożeniu jednorazowego wniosku i wyrażeniu zgody przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, jeżeli wymienione wyżej podmioty spełnią określone w ustawie warunki. Zgoda na udostępnianie danych, odmowa wyrażenia zgody na ich udostępnianie albo cofnięcie zgody na ich udostępnianie będą wydawane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji w drodze decyzji administracyjnej.

Ponadto rozszerzony został katalog podmiotów, którym będą mogły być wydawane odpisy aktu stanu cywilnego i zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby. Dokumenty te będą mogły być wydawane Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Służbie Ochrony Państwa, Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej oraz Żandarmerii Wojskowej.

Zmiana ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183, z 2015 r. poz. 1311 oraz z 2016 r. poz. 1579) ma na celu przesunięcie z dnia 15 maja 2018 r. na dzień 30 maja 2019 r. terminu wdrożenia i zapewnienia prawidłowego działania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie przed sądami administracyjnymi, który będzie umożliwiał między innymi elektroniczne wnoszenie skarg.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) przepisów dotyczących dodawania numerów PESEL rodziców do numeru PESEL dziecka, które mają wejść w życie z dniem 1 grudnia 2018 r.;
- 2) przepisu dotyczącego zgłaszania niezgodności w formie elektronicznej, który ma wejść w życie z dniem 1 maja 2019 r.;

- 3) przepisu wprowadzającego zmiany w ustawie z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, który ma wejść w życie z dniem 14 maja 2018 r.;
- 4) przepisów dotyczących elektronicznego zgłoszenia urodzenia dziecka, które mają wejść w życie z dniem 1 czerwca 2018 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 59. posiedzeniu w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego (druk nr 2236).

Pierwsze czytanie projektu odbyło się 26 lutego 2018 r. na posiedzeniu Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. W trakcie prac nad projektem tej ustawy zakres wprowadzanych zmian został rozrzedzony o zmianę ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw. W konsekwencji uległ zmianie tytuł ustawy. Ograniczono także katalog podmiotów, którym będą mogły być wydawane odpisy aktu stanu cywilnego i zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby. Ponadto wprowadzone zostały poprawki o charakterze legislacyjnym, porządkującym i redakcyjnym. Efekt tej pracy został zawarty w sprawozdaniu wymienionej Komisji (druk nr 2272).

W trakcie drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu 27 lutego 2018 r. zgłoszono 2 poprawki i w związku z tym projekt został przekazany do wymienionej Komisji w celu przedstawienia dodatkowego sprawozdania (druk numer 2272-A). Poprawki te miały na celu:

- 1) usunięcie przepisu dotyczącego udostępniania danych z rejestru stanu cywilnego między innymi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu oraz Centralnemu Biuru Antykorupcyjnego;
- 2) usunięcie przepisu rozszerzającego zakres podmiotów, którym wydaje się odpis aktu stanu cywilnego i zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby.

Podczas głosowania w dniu 1 marca 2018 r. poprawki nie uzyskały poparcia.

Za przyjęciem projektu ustawy opowiedziało się 287 posłów, 141 było, 3 posłów wstrzymało się od głosu.

III. Uwagi

1. W ustawie o ewidencji ludności wprowadzona została możliwość wydawania zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy w formie dokumentu elektronicznego. Zgodnie z art. 32 ust. 5 tej ustawy zaświadczenia wydawane w formie dokumentu elektronicznego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym **lub** podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Z uwagi na to, że dokument w formie elektronicznej może być opatrzony tylko jednym z wyżej wymienionych rodzajów podpisu należy w tym przypadku zastosować alternatywę rozłączną poprzez użycie spójnika „albo”.

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 4, w ust. 5 wyrazy „*lub podpisem*” zastępuje się wyrazami „*albo podpisem*”;

2. W myśl § 92 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej jedną ustawą zmieniającą obejmuje się tylko jedną ustawę. Zasada ta sprzyja przejrzystości systemu prawa, a także ułatwia identyfikację i odnalezienie ewentualnych zmian. Odstąpienie od tej zasady jest dopuszczalne tylko w przypadku, gdy między zmienianymi ustawami występują niewątpliwe związki tematyczne lub do zrealizowania zamysłu prawodawcy jest niezbędne jednoczesne dokonanie zmian w kilku ustawach.

Przedmiotowa ustawa wprowadza zmiany w ustawie o zmianie ustawy o ewidencji ludności, ustawie o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw oraz w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego. W przypadku nowelizacji ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego występują powiązania tematyczne pomiędzy tymi dwoma aktami prawnymi. Natomiast zmiana ustawy z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw mająca na celu przesunięcie terminu wdrożenia i zapewnienia prawidłowego działania systemu teleinformatycznego nie pozostaje w związku ani ze zmianą ustawy o ewidencji ludności ani ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że wprowadzanie tego rodzaju zmian pozostaje w sprzeczności z zasadami poprawnej legislacji.

Danuta Drypa

Główny legislator